

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حواشی و مستندات سوالات آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه

تحلیل و تشریح پاسخ
به همراه مواد قانونی و مستندات راجع به هر سوال
آزمون‌های سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۴

کاری از گروه پژوهشی و گردآوری پایگاه خبری اعتبار

سیاوش هوشیار

با همکاری:

عارفه برزگر

دفتر دادبازار

www.dadbazar.com

چاپ دوم / ویرایش دوم - تهران ۱۴۰۵

فهرست

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۳۹۸ _____ ۹

- سؤالات حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸ ----- ۹
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۸ ----- ۱۲
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۳۹۸ ----- ۱۶
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۳۹۸ ----- ۱۹
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۸ ----- ۲۲
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۳۹۸ ----- ۲۵
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۳۹۸ ----- ۲۵
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸ ----- ۲۷
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۸ ----- ۳۸
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۳۹۸ ----- ۵۰
- ✓ پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۳۹۸ ----- ۶۳
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۸ ----- ۷۶
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۳۹۸ ----- ۸۶

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۳۹۹ _____ ۹۳

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۳۹۹ ----- ۹۳
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۹ ----- ۹۸
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۰۱
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۰۵
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۰۸
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۱۲
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۱۲
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۱۵
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۲۶
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۳۸
- ✓ پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۵۱
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۶۶
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۳۹۹ ----- ۱۸۱

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۴۰۰ _____ ۱۸۷

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۴۰۰ ----- ۱۸۷
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۰ ----- ۱۹۰
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۰ ----- ۱۹۵
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۴۰۰ ----- ۱۹۸
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۰۲
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۰۶
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۰۶
- سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۰۷
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۰۹
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۲۰
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۳۵
- ✓ پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۴۸
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۶۵
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۷۸
- ✓ پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۰ ----- ۲۸۳

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۴۰۱ _____ ۲۹۱

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۴۰۱ ----- ۲۹۱
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۱ ----- ۲۹۵
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۱ ----- ۲۹۹
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۰۲
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۰۶
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۱۰
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۱۰
- سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۱۱
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۱۴
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۲۶
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۴۰
- ✓ پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۵۶
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۷۲
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۸۷
- ✓ پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۱ ----- ۳۹۱

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - شهریور سال ۱۴۰۲ _____ ۳۹۹

- سؤالات حقوق مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۳۹۹
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۰۳
- سؤالات حقوق تجارت - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۰۷
- سؤالات حقوق جزا - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۱۱
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۱۵
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۱۸
- سؤالات حقوق ثبت - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۱۹
- سؤالات حقوق اساسی - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۲۱
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۲۳
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۳۶
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۴۸
- ✓ پاسخنامه حقوق جزا - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۶۱
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۷۸
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۹۱
- ✓ پاسخنامه حقوق اساسی - شهریور ۱۴۰۲ ----- ۴۹۷

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - اسفند سال ۱۴۰۲ _____ ۵۰۳

- سؤالات حقوق مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۰۳
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۰۶
- سؤالات حقوق تجارت - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۰۹
- سؤالات حقوق جزا - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۱۳
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۱۶
- سؤالات متون فقه (تحریرالوسیله) - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۲۰
- سؤالات حقوق ثبت - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۲۰
- سؤالات حقوق اساسی - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۲۲
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۲۴
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۳۸
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۵۰
- ✓ پاسخنامه حقوق جزا - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۶۵
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۷۸
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۹۴
- ✓ پاسخنامه اساسی - اسفند ۱۴۰۲ ----- ۵۹۸

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۴۰۳ _____ ۶۰۳

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۴۰۳----- ۶۰۳
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۳----- ۶۰۵
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۳----- ۶۱۰
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۴۰۳----- ۶۱۳
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۳----- ۶۱۶
- سؤالات متون فقه (شرح لمعه) - سال ۱۴۰۳----- ۶۱۹
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۴۰۳----- ۶۲۱
- سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۳----- ۶۲۵
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۴۰۳----- ۶۲۷
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۳----- ۶۳۸
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۳----- ۶۵۱
- ✓ پاسخنامه حقوق جزا - سال ۱۴۰۳----- ۶۶۵
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۳----- ۶۷۹
- ✓ پاسخنامه متون فقه (شرح لمعه) - سال ۱۴۰۳----- ۶۸۶
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۴۰۳----- ۶۹۲
- ✓ پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۳----- ۷۰۰

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۴۰۴ _____ ۷۰۵

- سؤالات حقوق مدنی - سال ۱۴۰۴----- ۷۰۵
- سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۴----- ۷۰۸
- سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۴----- ۷۱۴
- سؤالات حقوق جزا - سال ۱۴۰۴----- ۷۱۷
- سؤالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۴----- ۷۲۰
- سؤالات متون فقه (شرح لمعه) - سال ۱۴۰۴----- ۷۲۳
- سؤالات حقوق ثبت - سال ۱۴۰۴----- ۷۲۵
- سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۴----- ۷۲۸
- ✓ پاسخنامه حقوق مدنی - سال ۱۴۰۴----- ۷۳۰
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۴۰۴----- ۷۴۴
- ✓ پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۴----- ۷۶۲
- ✓ پاسخنامه جزا - سال ۱۴۰۴----- ۷۷۵
- ✓ پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۴----- ۷۹۰
- ✓ پاسخنامه متون فقه (شرح لمعه) - سال ۱۴۰۴----- ۸۰۰
- ✓ پاسخنامه حقوق ثبت - سال ۱۴۰۴----- ۸۰۷
- ✓ پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۴----- ۸۱۸

به نام خدا

در این کتاب در مورد هر سوال، شرح و تحلیل موضوع همان سوال به طور خاص انجام شده و با پرهیز از بحث‌های کلی و تکراری، تلاش شده است که برای خواننده در مورد پاسخ همان سوال به طور کامل و مستند رفع ابهام شود.

انگیزه از تالیف این کتاب، در حالی که برخی عناوین مشابه هم قبلاً منتشر شده‌اند، کمبودهای جدی بود که نیاز به انتشار یک منبع دقیق و کاربردی را ضروری نشان می‌داد.

در تالیف این کتاب تلاش شده است هم از اختصار و ابهام در پاسخ و هم از سوی دیگر، پرداختن به مباحث کلی که انطباق آن با مصداق و موضوع سوال برای خواننده مشکل باشد پرهیز شود، فرض مولفان این بوده است که خواننده برای رفع ابهام در مورد موضوع سوال به پاسخننامه مراجعه می‌کند و می‌خواهد در مورد موضوع همان سوال خاص به پاسخ و نتیجه برسد.

در این کتاب ما در جاهای لازم خواننده را برای مطالعه بیشتر به منابع اصلی مولفان معیار در آزمون‌های حقوقی مثل دکتر ناصر کاتوزیان در حقوق مدنی، دکتر عبدالله شمس در آیین دادرسی مدنی، دکتر ربیعا اسکینی در حقوق تجارت، دکتر حسین میرمحمدصادقی در حقوق جزا، دکتر علی خالقی در آیین دادرسی کیفری و... ارجاع داده‌ایم.

ذیل پاسخ هر سوال، ارجاعات و مستندات مربوط به همان سوال از قوانین و مقررات و آراء وحدت رویه هیئت عمومی دیوان عالی کشور، درج شده‌اند تا خواننده نیاز به جستجو و مراجعه به منابع دیگر نداشته باشد.

با توجه به تغییر منبع درس متون فقه از آزمون وکالت ۱۴۰۳ از تحریرالوسیله به شرح لمعه و بی‌فایده شدن سوالات این درس در آزمون قبل، برای پرهیز از حجیم شدن بی‌فایده کتاب، سوالات متون فقه پیش از آن و پاسخ آن‌ها در این کتاب نیامده‌اند.

در قسمت مستندات، برای رعایت اختصار از «ه.ع.د.ع.ک» به جای «هیئت عمومی دیوان عالی کشور» استفاده شده است، ولی در مورد عنوان قوانین مورد استناد، با توجه به ماهیت کتاب، سعی شده است عنوان کامل همراه با سال تصویب استفاده شود.

تالیف این کتاب حاصل تلاشی جمعی در گروه پژوهش و گردآوری پایگاه خبری اختصار بوده است، باید سپاسگزار همکاران گرامی خانم عارفهبرزگرمحمدی، خانم عالیہ امجدی، خانم فاطمه کارگر، خانم مریم کاظمیان و سایر عزیزانی که به هر نحو در این پروژه یاری رسانده‌اند باشیم.

علی‌رغم تلاش و دقت در تالیف کتاب، باز هم قطعاً خالی از اشکال نخواهد بود و اساتید و خوانندگان محترم می‌توانند با تذکر و توصیه‌هایشان ما را در اصلاح و تکمیل این مجموعه یاری کنند.

با آروزی موفقیت و سلامت

سیاوش هوشیار

آزمون وکالت مرکز وکلای قوه قضائیه - سال ۱۳۹۸

سؤالات حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸

۱- در نظام حقوقی ایران، در کدام صورت برادر مکلف به پرداخت نفقه به برادر خود است؟

- (۱) در صورت تمکن مُنْفِق و عدم تمکن برادرش و مطالبه وی
- (۲) در صورت تمکن مُنْفِق و عسر و حرج برادرش
- (۳) در صورتی که مُنْفِق اضافه بر پرداخت نفقه خانواده تمکن داشته باشد.
- (۴) برادر مکلف به پرداخت نفقه برادر خویش نیست.

۲- در خصوص رجوع از هبه، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) رجوع از هبه ایقاع است و مستلزم اعلام اراده واهب به متهد است.
- (۲) نمائات متصل، متعلق به واهب (رجوع کننده) است، اگر چه نتیجه کار متهد باشد.
- (۳) اگر واهب پس از هبه و قبض آن محجور شود، تا زمانی که عین موهوبه موجود است، قیم او می تواند رجوع کند.
- (۴) در صورتی که متهد زوج واهب باشد، رجوع امکان پذیر نیست.

۳- در خصوص حق سرقفلی موضوع قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۷۶ و حق کسب یا پیشه یا تجارت موضوع قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۵۶، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) حق سرقفلی می تواند قابل توقیف باشد، اما حق کسب یا پیشه یا تجارت قابل توقیف نیست.
- (۲) تعدی در عین مستاجر، موجب سقوط حق سرقفلی و نیز حق کسب یا پیشه یا تجارت می شود
- (۳) حق سرقفلی قابل اسقاط است، اما شرط عدم تعلق حق کسب یا پیشه یا تجارت توسط موجر، صحیح نیست.
- (۴) انتقال حق سرقفلی و حق کسب یا پیشه یا تجارت، متوقف به اذن مالک و دادگاه است.

۴- خویشاوندان میتی به ترتیب پدر، مادر، یک دختر، دو خواهر ابی و یک برادر ابوینی هستند. اگر میزان ترکه شصت واحد باشد، سهم الارث مادر چه مقدار است؟

- (۱) ۱۰ واحد (۲) ۲۰ واحد (۳) ۷/۵ واحد (۴) ۱۲ واحد

۵- در کدام مورد، وکالت بلاعزل است؟

- (۱) ضمن عقد بیع، بایع ملتزم شده است که مشتری را وکیل خود برای قبض عین مرهونه کند.
- (۲) محسن ضمن عقد صلح، تعهد می کند که متصالح را وکیل خود قرار دهد تا مال معینی را وقف کند.
- (۳) ضمن عقد اجاره، حمید (مستأجر)، وکیل جواد (موجر) در فروش خودروی مورد اجاره شده است.
- (۴) کریم در ضمن عقد وقف، شرط می کند که احمد را برای اخذ اجاره اموال مورد اجاره، وکیل خود کند.

۶- شخصی مدیون را از تحت اقتدار ذی حق فراری می دهد. کدام مورد صحیح است؟

پاسخنامه حقوق مدنی و امور حسبی - سال ۱۳۹۸

✓ ۱: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ در بیان مفهوم مخالف حکم ماده ۱۱۹۶ قانون مدنی گفته می‌شود که اقارب در «خط اطراف» واجب‌النفقة نیستند.

➤ منظور از «خط عمودی» اقارب، قرابت بین طبقات مختلف بالا و پایین است و نه میان افراد در یک درجه از یک طبقه یا طبقات مختلف.

➤ مثلاً والدین و اجداد در خط عمودی صعودی و اولاد و اولادِ اولاد، در خط عمودی نزولی قرابت قرار دارند.

➤ همچنین برادر و خواهر یا احوال و اعمام و اولاد آن‌ها در خط اطراف قرار دارند.

◀ مستندات:

ماده ۱۱۹۶ قانون مدنی: در روابط بین اقارب فقط اقارب نسبی و در خط عمودی، اعم از صعودی و یا نزولی، ملزم به انفاق یکدیگرند.

✓ ۲: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➤ گزینه ۱ غلط است، رجوع از هبه ایقاع است، ایقاع با انشاء اراده واهب واقع می‌شود و شکل خاصی برای بیان یا احرار آن در قانون تعیین نشده است و از جمله برای تحقق موکول به اعلام به طرف مقابل نیست.

➤ طبق ماده ۸۰۴ قانون مدنی، در صورت رجوع واهب از هبه، اگر نمائات متصل و غیرقابل تفکیک از عین موهوبه باشند همراه با عین موهوبه متعلق به واهب می‌شوند، ولی اگر نمائات منفصل باشند، نمائات متعلق به متبهد هستند و فقط عین موهوبه به واهب تعلق می‌گیرد.

➤ باید توجه داشت که چون تصرفات متبهد در عین موهوبه مشروع و مجاز بوده است، هرچند نمائات متصل به واهب تعلق می‌گیرد ولی اگر نمائات حاصل کار متبهد باشند، اصولاً متبهد مستحق اجرت‌المثل خواهد بود، بنابراین در مجموع گزینه ۲ صحیح است.

➤ دکتر کاتوزیان در تحلیل موضوع قابل رجوع بودن هبه پس از وقوع حجر در واهب یا متبهد، با استفاده از ملاک ماده ۸۰۵ قانون مدنی، قائل بر قائم به شخص بودن حق رجوع شده و گفته است همان طور که حق رجوع به ارث نمی‌رسد بنابراین با وقوع حجر هم از سوی قیم یا نماینده قانونی محجور قابل اعمال نیست، ولی در عین حال این به معنی سقوط حق رجوع با وقوع حجر نیست و اگر فرضاً حجر به سبب جنون حادث واقع شده باشد با رفع حالت جنون و حجر، حق رجوع احیا خواهد شد، بنابراین گزینه

سؤالات آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۹

۲۱- دعوایی با خواسته تحویل یک دستگاه خودرو مَقُوم به ۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال، طبق قوانین جاری، در دادگاه عمومی در حال رسیدگی است. اگر در اثنای رسیدگی بدوی، به موجب قانون مؤخر مقرر شود که آرای صادره در دعوی که بهای خواسته بیش از ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد، قابل تجدیدنظر است. تکلیف رأی صادره در این دعوی چیست؟

- (۱) قطعی است.
- (۲) قابل تجدیدنظرخواهی و فرجام خواهی است.
- (۳) قابل تجدیدنظر است، اما قابل فرجام نیست.
- (۴) قطعی است، حتی اگر مخالف شرع شناخته شود.

۲۲- ادعای ثالث دایر بر ذی نفع بودن در موضوع دعوی رفع ممانعت از حق، در کدام یک از مراجع زیر، قابل رسیدگی است؟

- (۱) تا قبل از ختم دادرسی، در دادگاه بدوی
- (۲) تا پایان اولین جلسه دادرسی، در دادگاه بدوی
- (۳) تا قبل از ختم دادرسی، در دادگاه بدوی یا تجدیدنظر
- (۴) تا پایان اولین جلسه دادرسی، در دادگاه بدوی یا تجدیدنظر

۲۳- خوانده دعوی اصلی، در کدام مرجع می تواند دعوی اعسار طرح کند؟

- (۱) دادگاه صادرکننده حکم قطعی
- (۲) دادگاه بدوی، ظرف یک ماه بعد از ابلاغ اجرائیه
- (۳) دادگاه بدوی که ابتدا به پرونده رسیدگی کرده است، به شرط صدور حکم قطعی
- (۴) دادگاه بدوی که در حال رسیدگی به دعوی اصلی است یا ابتدا به آن رسیدگی کرده است.

۲۴- درخواست حکم بطلان رأی داور، چه تأثیری در فرایند اجرایی آن دارد؟

- (۱) مانع صدور اجرائیه است و عملیات اجرایی را نیز متوقف می کند.
- (۲) مانع صدور اجرائیه نیست و عملیات اجرایی را متوقف نمی کند.
- (۳) مانع صدور اجرائیه است، ولی عملیات اجرایی را متوقف نمی کند.
- (۴) مانع صدور اجرائیه نیست، ولی عملیات اجرایی را متوقف می کند.

۲۵- اگر حکم دادگاه در دعوایی به خواسته ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان، مستند به نظر کارشناسی باشد که طرفین کتباً حق اعتراض به نظر کارشناسی را از خود سلب کرده اند، حکم صادره از جهت قابلیت اعتراض چگونه است؟

- (۱) قابل تجدیدنظر است.
- (۲) قابل تجدیدنظر نیست.
- (۳) قابل تجدیدنظر نیست، مگر در خصوص صلاحیت دادگاه.
- (۴) قابل تجدیدنظر نیست، مگر در خصوص صلاحیت دادگاه یا قاضی.

۲۶- در دعوایی بین «الف» و «ب»، حکم به نفع «الف» صادر شده است. پس از فوت «ب»، یکی از وراث او سند مکتومی مبنی بر ذی حق خودش پیدا می کند. تکلیف نامبرده چیست؟

❖ مستندات:

ماده ۱۲۴ قانون مدنی: اگر از قدیم سرتیر عمارتی روی دیوار مختصی همسایه بوده و سابقه این تصرف معلوم نباشد باید به حال سابق باقی بماند و اگر به سبب خرابی عمارت و نحو آن سرتیر برداشته شود صاحب عمارت می‌تواند آن را تجدید کند و همسایه حق ممانعت ندارد مگر اینکه ثابت نماید وضعیت سابق به صرف اجازه او ایجاد شده بوده است.

پاسخنامه آیین دادرسی مدنی - سال ۱۳۹۹

❑ ۲۱: گزینه ۱ صحیح است

❖ حواشی:

➤ به‌عنوان یک قاعده کلی اصل بر عطف به ما سبق نشدن قوانین است، ولی قواعد شکلی یا همان آیین دادرسی به‌عنوان یک استثناء بر این قاعده شناخته شده است.

➤ مفهوم این استثناء این است که قواعد شکلی لاحق، در رسیدگی به موضوعات سابق اعمال می‌شوند، صدر ماده ۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی در مقام بیان همین استثناء بر قاعده عطف به ماسبق نشدن قوانین است، ولی در ادامه آراء را صرفاً از جهت قابلیت اعتراض، تجدیدنظرخواهی و فرجام‌خواهی تابع مقررات حاکم در زمان صدور آن‌ها اعلام می‌کند که این هم تأکید بر قاعده رعایت حقوق مکتسبه اصحاب دعواست.^{۱۴}

➤ با این حال باید توجه داشت که در فرض سؤال، دعوا هنوز در جریان رسیدگی است و رأی صادر نشده است، بنابراین موضوع شامل حکم صدر ماده ۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی خواهد بود و رایی که صادر خواهد شد، از حیث قابلیت تجدیدنظرخواهی تابع قانون لاحق می‌شود.

➤ بنابراین هرچند در حال حاضر طبق بند (الف) ماده ۳۳۱ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی رأی صادره در دعوایی با بهای خواسته بیشتر از ۳ میلیون ریال (فارغ از بحث دعاوی در صلاحیت دادگاه صلح) قابل تجدیدنظرخواهی است، ولی اگر در مقررره لاحق سقف تعیین شده افزایش پیدا کند، رأی صادر شده بعد از این اصلاح حتی اگر دعوا از زمان قبل از اصلاح در جریان بوده باشد، قابل تجدیدنظرخواهی نیست و قطعی تلقی می‌شود.

❖ مستندات:

ماده ۹ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹: رسیدگی به دعاوی که قبل از تاریخ اجرای این قانون اقامه شده به ترتیب مقرر در این قانون ادامه می‌یابد.
آرای صادره از حیث قابلیت اعتراض و تجدیدنظر و فرجام، تابع قوانین مجری در زمان صدور آنان می‌باشد مگر اینکه آن قوانین، خلاف شرع شناخته شود.

...

ماده ۳۳۱ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹: احکام زیر قابل درخواست تجدیدنظر می‌باشد:

۱۴. برای مطالعه بیشتر کتاب اجرای احکام مدنی، جلد نخست، شماره ۱۷، اثر دکتر عبدالله شمس را ببینید.

الف- در دعوای مالی که خواسته یا ارزش آن از سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال متجاوز باشد.
ب- ...

✓ ۲۲: گزینه ۳ صحیح است

◀ حواشی:

هرچند در ماده ۱۶۹ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی به طور خاص به امکان ورود شخص ثالث به دعوای رفع ممانعت از حق پیش از ختم رسیدگی در مرحله بدوی یا تجدیدنظر تصریح شده است، ولی باید توجه داشت که دعوای رفع ممانعت از حق از این جهت واجد ویژگی نیست و به طور کلی طبق ماده ۱۳۰ همین قانون شخص ثالث در صورتی که در موضوع دعوا مستقلاً برای خودش حقی قائل باشد می تواند تا وقتی ختم رسیدگی اعلام نشده است چه در مرحله بدوی و چه تجدیدنظر، وارد دعوا بشود.

◀ مستندات:

ماده ۱۳۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹: هرگاه شخص ثالثی در موضوع دادرسی اصحاب دعوای اصلی برای خود مستقلاً حقی قابل باشد و یا خود را در محق شدن یکی از طرفین ذی نفع بداند، می تواند تا وقتی که ختم دادرسی اعلام نشده است، وارد دعوا گردد، چه این که رسیدگی در مرحله بدوی باشد یا در مرحله تجدیدنظر. در این صورت نامبرده باید دادخواست خود را به دادگاهی که دعوا در آنجا مطرح است تقدیم و در آن منظور خود را به طور صریح اعلان نماید.

ماده ۱۶۹ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹: هرگاه شخص ثالثی در موضوع رسیدگی به دعوای تصرف عدوانی یا مزاحمت یا ممانعت از حق در حدود مقررات یادشده خود را ذی نفع بداند، تا وقتی که رسیدگی خاتمه نیافته چه در مرحله بدوی یا تجدیدنظر باشد، می تواند وارد دعوا شود. مرجع مربوط به این امر رسیدگی نموده، حکم مقتضی صادر خواهد کرد.

✓ ۲۳: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

گزینه ۱ غلط است زیرا ممکن است رای صادر شده از دادگاه بدوی حقوقی در دادگاه تجدیدنظر استان قطعیت پیدا کرده باشد، ولی در این حالت هم دادگاه بدوی صالح به رسیدگی به دعوای اعسار از پرداخت یکجای محکوم به خواهد بود.

گزینه ۲ هم غلط است، زیرا برای طرح دعوای اعسار از پرداخت محکوم به اصولاً مهلتی وجود ندارد و مهلت سی روز پس از ابلاغ اجرائیه به محکوم علیه برای طرح دعوای اعسار، منشاء آثار خاص خودش از جمله عدم بازداشت وی تا زمان رسیدگی به دعوای اعسار است.

اطلاق گزینه ۳ هم غلط است، زیرا طبق ماده ۱۳ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی، علاوه بر دادگاه نخستین رسیدگی کننده به دعوای اصلی، دادگاهی که صلاحیت صدور اجرائیه هم دارد صالح برای رسیدگی به دعوای اعسار از پرداخت موضوع اجرائیه خواهد بود، فرض اخیر را باید ناظر به مواردی دانست که طبق قانون دادگاه مرجع صدور اجرائیه آرا و تصمیمات مراجع غیرقضائی است، مانند صدور اجرائیه رای داور طبق ماده ۴۸۸ قانون آیین دادرسی در امور مدنی و یا صدور اجرائیه رای هیأت های

۴۰- کدام مورد زیر، خارج از صلاحیت دیوان عدالت اداری قرار دارد؟

- (۱) رسیدگی به شکایات از تصمیمات مؤسسات وابسته به نهادهای انقلابی
- (۲) رسیدگی به شکایات مشمولین قانون مدیریت خدمات کشوری از حیث تضییع حقوق استخدامی
- (۳) رسیدگی به بخشنامه‌های رئیس قوه قضائیه
- (۴) رسیدگی به شکایات قضات از حیث تضییع حقوق استخدامی

سؤالات حقوق تجارت - سال ۱۴۰۰

۴۱- آقایان احمدی و عزیزی، مدیران یک شرکت تضامنی هستند. چکی با امضای آقای احمدی از حساب شرکت صادر می‌شود که منتهی به صدور گواهی عدم پرداخت می‌شود. سوء اثر ناشی از عدم پرداخت چک، متوجه چه اشخاصی است؟

- (۱) شرکت و شرکای آن
- (۲) شرکت و احمدی
- (۳) فقط شرکت، مگر آنکه بتوان تقصیر مدیران را اثبات کرد.
- (۴) شرکت، احمدی و عزیزی

۴۲- آقای صالحی که مدیر یک شرکت مختلط غیرسهامی است، سفته‌ای بابت خرید منزلی برای فرزندش صادر می‌کند. آقای غفاری، مدیر دیگر شرکت که دارای حق امضا است، با درج امضا و مهر شرکت در ظهر سفته، ضمانت آقای صالحی را از جانب شرکت به عمل می‌آورد. چه اشخاصی نسبت به وجه سفته قابل رجوع‌اند؟

- (۱) فقط آقای صالحی
- (۲) شرکت و آقایان صالحی و غفاری
- (۳) شرکت و آقای صالحی
- (۴) آقای صالحی، شرکت و شرکای ضامن

۴۳- مدیر تصفیة یک شرکت سهامی برای پرداخت دیون شرکت، چکی را از حساب شرکت صادر می‌کند. بعداً با مراجعه به بانک به ادعای خیانت در امانت، دستور عدم‌پرداخت آن چک را صادر می‌کند و از همین رو، چک مزبور برگشت می‌خورد. او با دارنده چک سازش‌نامه‌ای تنظیم می‌کند، در حالی که مجمع عمومی شرکت او را از سازش منع کرده است. در خصوص این سازش، تکلیف چیست؟

- (۱) صحیح است.
- (۲) باطل است.
- (۳) به درخواست هریک از سهامداران، قابل ابطال است.
- (۴) توسط مجمع عمومی شرکت، قابل ابطال است.

۴۴- تاجر ورشکسته قبل از تاریخ توقف، چکی صادر کرده است. بعد از صدور حکم ورشکستگی، وضعیت پرداخت وجه آن چک چگونه است؟

- (۱) دارنده چک بابت وجه چک و خسارت تا زمان دریافت وجه، مقدم بر غرما است.
- (۲) دارنده چک بابت وجه چک مقدم بر غرما است، اما بابت خسارت تا تاریخ توقف، داخل غرما می‌شود.
- (۳) دارنده چک بابت وجه چک و خسارت تا تاریخ توقف، مقدم بر غرما است.
- (۴) دارنده چک بابت وجه چک و خسارت تا تاریخ توقف، داخل غرما می‌شود.

۴۵- بخش عمده سهام یک شرکت نسبی، متعلق به یک شرکت تضامنی است. شخصی از آن شرکت تضامنی، طلبکار و به شرکت نسبی، بدهکار است. آیا بین این دو دین، تهاوتر رخ می‌دهد؟

پاسخنامه حقوق تجارت - سال ۱۴۰۰

✓ ۴۱: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➤ مسئولیت صادرکننده چک به نمایندگی از صاحب حساب، تابع حکم خاص موضوع ماده ۱۹ قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵ است و ارتباطی به قواعد حاکم بر شرکت‌های تجاری ندارد و نوع شرکت تجاری در این زمینه مؤثر نیست، مدیر هر شرکت تجاری که چک به امضای او صادر بشود همراه با شخصیت حقوقی شرکت نسبت به همان چک، شخصاً مسئولیت تضامنی خواهد داشت، بنابراین گزینه ۲ صحیح است.

◀ مستندات:

ماده ۱۹ قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵: در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد، صادرکننده چک و صاحب امضا متضامناً مسئول پرداخت وجه چک بوده و اجراییه و حکم ضرر و زیان بر اساس تضامن علیه هر دو نفر صادر می‌شود. به علاوه امضاکننده چک طبق مقررات این قانون مسئولیت کیفری خواهد داشت مگر اینکه ثابت نماید که عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی او است، که در این صورت کسی که موجب عدم پرداخت شده از نظر کیفری مسئول خواهد بود.

✓ ۴۲: گزینه ۳ صحیح است

◀ حواشی:

➤ اقدام آقای صالحی که مدیر شرکت هم هست به صدور سفته اصولاً ارتباطی به شرکت پیدا نمی‌کند، ولی اقدام آقای غفاری که مدیر دارای امضای مجاز شرکت است به امضا و مهر شرکت به عنوان ضمانت ظهر سفته آقای صالحی، طبق ماده ۲۴۹ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱، برای شرکت به عنوان ضامن صادرکننده سند تجاری ایجاد مسئولیت برواتی می‌کند، پس گزینه ۳ صحیح است.

➤ باید توجه داشت که حکم مسئولیت تضامنی مدیر صادرکننده چک با شرکت صاحب حساب، یک حکم استثنایی قانونی و خاص چک موضوع ماده ۱۹ قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵ است و قابل تسری به سایر اسناد تجاری از جمله سفته نیست، بنابراین مدیر صاحب امضا، امضای ضمانت از سفته دارای مسئولیت شخصی نمی‌شود، بنابراین گزینه ۲ غلط است.

➤ با توجه به ماده ۱۵۷ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱ و مفاد ماده ۱۲۴ همین قانون، طلبکاران شرکت پیش از انحلال نمی‌توانند به شرکای ضامن در شرکت مختلط غیرسهامی مراجعه کنند، بنابراین در مرحله مطالبه وجه سفته، صرفاً می‌توان به خود شرکت به عنوان ضامن سفته مراجعه کرد و فرضاً در صورتی که ناتوانی شرکت در پرداخت وجه سفته ثابت شد به استناد آن درخواست صدور حکم ورشکستگی و انحلال شرکت را مطرح کرد و پس از آن امکان مراجعه به شرکای ضامن هم خواهد بود، بنابراین گزینه ۴ غلط است.

❖ مستندات:

ماده ۱۲۴ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: مادام که شرکت تضامنی منحل نشده مطالبه قروض آن باید از خود شرکت به عمل آید و پس از انحلال طلبکاران شرکت می‌توانند برای وصول مطالبات خود به هر یک از شرکا که بخواهند و یا به تمام آن‌ها رجوع کنند و ...

ماده ۱۵۷ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: اگر دارایی شرکت برای تأدیه تمام قروض آن کافی نباشد طلبکاران آن حق دارند بقیه طلب خود را از دارایی شخصی تمام یا هر یک از شرکای ضامن وصول کنند در این صورت بین طلبکاران شرکت و طلبکاران شخصی شرکای ضامن تفاوتی نخواهد بود.

ماده ۲۴۹ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: برات‌دهنده، کسی که برات را قبول کرده و ظهرنویس‌ها در مقابل دارنده برات مسئولیت تضامنی دارند.

دارنده برات در صورت عدم تأدیه و اعتراض می‌تواند به هر کدام از آن‌ها که بخواهد منفرداً یا به چند نفر یا به تمام آن‌ها مجتمعاً رجوع نماید. همین حق را هر یک از ظهرنویس‌ها نسبت به برات‌دهنده و ظهرنویس‌های ماقبل خود دارد. اقامه دعوی بر علیه یک یا چند نفر از مسئولین موجب اسقاط حق رجوع به سایر مسئولین برات نیست اقامه‌کننده دعوی ملزم نیست ترتیب ظهرنویسی را از حیث تاریخ رعایت کند. ضامنی که ضمانت برات‌دهنده یا محال‌علیه یا ظهرنویسی را کرده فقط با کسی مسئولیت تضامنی دارد که از او ضمانت نموده است.

ماده ۳۰۹ قانون تجارت مصوب ۱۳۱۱: تمام مقررات راجع به بروات تجارتي (از مبحث چهارم الی آخر فصل اول این باب) در مورد فته‌طلب نیز لازم‌الرعایه است.

ماده ۱۹ قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵: در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد، صادرکننده چک و صاحب امضا متضامناً مسئول پرداخت وجه چک بوده و اجرائیه و حکم ضرر و زیان بر اساس تضامن علیه هر دو نفر صادر می‌شود. به علاوه امضاکننده چک طبق مقررات این قانون مسئولیت کیفری خواهد داشت مگر اینکه ثابت نماید که عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی او است، که در این صورت کسی که موجب عدم پرداخت شده از نظر کیفری مسئول خواهد بود.

❑ ۴۳: گزینه ۱ صحیح است

❖ حواشی:

➡ به تصریح ماده ۲۱۲ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷، مدیر تصفیه شرکت سهامی دارای کلیه اختیارات از جمله حق سازش درباره امور شرکت در حال تصفیه می‌باشد و محدود کردن اختیارات او هم اساساً ممکن نیست و حتی در صورت تصویب توسط مجمع عمومی، باطل و بلااثر خواهد بود، بنابراین گزینه ۱ صحیح است.

❖ مستندات:

ماده ۲۱۲ لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷: مدیران تصفیه نماینده شرکت در حال تصفیه بوده و کلیه اختیارات لازم را جهت امر تصفیه حتی از طریق طرح دعوی و ارجاع به داور و حق سازش دارا می‌باشند و می‌توانند برای طرح دعاوی و دفاع از دعاوی وکیل تعیین نمایند. محدود کردن اختیارات مدیران تصفیه باطل و کارن‌لم‌یکن است.

❑ ۴۴: گزینه ۴ صحیح است

❖ حواشی:

➡ در امر تصفیه ورشکستگی اصل بر برابری طلبکاران در هیئت طلبکاران یا همان غرما است، و داشتن

۷۹- (الف) به قصد سرقت جواهرآلات همراه خانم (ب)، وی را می‌رباید. (الف) مرتکب چه جرم یا جرائمی گردیده است؟

- (۱) آدم‌ربایی
(۲) آدم‌ربایی و سرقت از باب تعدد معنوی
(۳) سرقت
(۴) آدم‌ربایی و سرقت از باب تعدد مادی

۸۰- کدام یک از رفتارهای زیر تخریب کیفری محسوب نمی‌گردد؟

- (۱) قطع قسمتی از معبد با پیش آوردن پی دیوار خانه خود.
(۲) کندن و برداشتن در بقعه امامزاده.
(۳) باز کردن قفل درب با استفاده از پیچ گوشتی.
(۴) نوشتن مطالبی بر روی دیوار متعلق به دیگری.

سوالات آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۱

۸۱- در صورتی که فردی به علت عنوان مجرمانه توسط ضابطان دادگستری تحت نظر قرار گیرد، مراتب ظرف چه مدت باید به دادستان یا دادرسی محل اعلام شود؟

- (۱) اعم از آنکه در وقت اداری یا خارج از وقت اداری باشد باید ظرف ۲۴ ساعت حسب مورد به دادرسی محل یا دادستان اعلام شود.
(۲) اگر در وقت اداری باشد باید ظرف یک ساعت به دادستان اعلام شود و چنانچه خارج از وقت اداری باشد باید ظرف ۲۴ ساعت به دادرسی محل اعلام شود.
(۳) اعم از آنکه در وقت اداری یا خارج از وقت اداری باشد باید ظرف یک ساعت حسب مورد به دادرسی محل یا دادستان اعلام شود.
(۴) اعم از آنکه در وقت اداری یا خارج از وقت اداری باشد باید در همان روز حسب مورد به دادرسی محل یا دادستان اعلام شود.

۸۲- کدام یک از مأموران زیر، ضابط دادگستری محسوب نمی‌شوند؟

- (۱) مأموران وزارت اطلاعات
(۲) مأموران نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
(۳) سازمان اطلاعات سپاه
(۴) مأموران حفاظت اطلاعات سپاه

۸۳- قرار اناطه صادره توسط بازپرس ظرف چند روز باید به نظر دادستان برسد و در صورت مخالفت دادستان با قرار صادره، حل اختلاف با کدام مرجع است؟

- (۱) باید ظرف سه روز به نظر دادستان برسد و در صورت مخالفت دادستان با قرار مذکور، حل اختلاف با دادگاه کیفری صالح است.
(۲) باید ظرف سه روز به نظر دادستان برسد و در صورت مخالفت دادستان با قرار مذکور، حل اختلاف با دادگاه کیفری دو است.
(۳) باید ظرف سه روز به نظر دادستان برسد و در صورت مخالفت دادستان با قرار مذکور، بازپرس مکلف به تبعیت از نظر دادستان است.
(۴) باید ظرف پنج روز به نظر دادستان برسد و در صورت مخالفت دادستان با قرار مذکور، حل اختلاف با دادگاه کیفری دو است.

همچنین طبق ماده ۵۵۸ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵، تخریب ملحقات و تاسیسات اماکن مذهبی که در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده باشند مستقلاً جرم تلقی شده است ولی باز هم در گزینه ۲، به ثبت امامزاده در فهرست آثار ملی ایران اشاره نشده است و بعید نیست که بقعه و حرم برخی امامزاده‌ها اخیراً بازسازی یا توسعه پیدا کرده باشند، ولی در این مورد هم به هر حال کردن درب هر مکانی، طبق ماده ۶۷۷ قانون مذکور، مصداق جرم تخریب خواهد بود.

نوشتن هر نوع مطلبی روی دیوارهای شهر بدون مجوز از مراجع ذی‌ربط، طبق ماده ۹۲ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ مستقلاً جرم‌انگاری شده است، هرچند در مورد قرار گرفتن این جرم خاص در ردیف مصادیق جرم تخریب کیفری می‌توان بحث کرد.

باز کردن قفل درب با استفاده از پیچ گوشی که در گزینه ۳ ذکر شده است، اگر حتی باز کردن قفل متعلق به دیگری ولی بدون وارد کردن خسارت به قفل باشد، جرم نیست. بر این اساس هرچند گزینه‌های این سؤال دقیق طراحی نشده‌اند، ولی نهایتاً می‌توان گزینه ۳ را پاسخ صحیح‌تر در نظر گرفت.

مستندات: ۴

ماده ۵۵۸ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: هرکس به تمام یا قسمتی از ابنیه، اماکن، محوطه‌ها و مجموعه‌های فرهنگی- تاریخی یا مذهبی که در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است، یا تزئینات، ملحقات، تأسیسات، اشیاء و لوازم و خطوط و نقوش منصوب یا موجود در اماکن مذکور، که مستقلاً نیز واجد حیثیت فرهنگی- تاریخی یا مذهبی باشد، خرابی وارد آورد علاوه بر جبران خسارات وارده به حبس از یک الی ده سال محکوم می‌شود.

ماده ۵۶۰ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: هرکس بدون اجازه از سازمان میراث فرهنگی کشور، یا با تخلف از ضوابط مصوب و اعلام‌شده از سوی سازمان مذکور در حریم آثار فرهنگی- تاریخی مذکور در این ماده مبادرت به عملیاتی نماید که سبب تزلزل بنیان آن‌ها شود، یا در نتیجه آن عملیات به آثار و بناهای مذکور خرابی یا لطمه وارد آید، علاوه بر رفع آثار تخلف و پرداخت خسارات وارده به حبس از یک تا سه سال محکوم می‌شود.

ماده ۶۷۷ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: هرکس عمداً اشیاء منقول یا غیرمنقول متعلق به دیگری را تخریب نماید یا به هر نحو کلاً یا بعضاً تلف نماید و یا از کار اندازد به حبس از سه ماه تا یک سال و شش ماه، در صورتی که میزان خسارت وارده سیصد و سی میلیون (۳۳۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال یا کمتر باشد به جزای نقدی تا دو برابر معادل خسارت وارده محکوم خواهد شد.

ماده ۹۲ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴: نوشتن هر نوع مطلبی یا الصاق هر نوشته‌ای بر روی دیوارهای شهر که مخالف مقررات انجمن شهر باشد ممنوع است مگر در محلهایی که شهرداری برای نصب و الصاق اعلانات معین می‌کند و در این محل‌ها فقط باید به نصب و الصاق آگهی اکتفا کرد و نوشتن روی آن نیز ممنوع است متخلف علاوه بر تأدیه خسارت مالکین به پرداخت ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جریمه محکوم خواهد شد.

پاسخنامه آیین دادرسی کیفری - سال ۱۴۰۱

۸۱: گزینه ۳ صحیح است ☒

حواشی: ۴

طبق ماده ۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، تحت نظر قرار گرفتن افراد خارج از وقت

اداری و طبق ماده ۴۹ همین قانون به نحو اطلاق، باید حداکثر ظرف یک ساعت به دادستان یا قاضی کشیک و یا شخص مسئول در دادرسی محل اعلام بشود.

➤ مدت ۲۴ ساعت مربوط به سقف زمانی تحت نظر نگه داشتن متهم است، یعنی ضابطان پس از اعلام فوری تحت نظر قرار گرفتن فرد به مقام مربوطه حداکثر می‌توانند او را ۲۴ ساعت تحت نظر نگه دارند و پس از این مدت در صورت نیاز به نگهداری طولانی تر مرجع قضائی باید با رعایت تشریفات قانونی و پس از تفهیم اتهام قرار تأمین قضائی متناسب برای فرد تحت نظر صادر کند.

◀ مستندات:

ماده ۴۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: ... اما نمی‌توانند متهم را تحت نظر نگه دارند. چنانچه در جرایم مشهود، نگهداری متهم برای تکمیل تحقیقات ضروری باشد، ضابطان باید موضوع اتهام و ادله آن را بلافاصله و به طور کتبی به متهم ابلاغ و تفهیم کنند و مراتب را فوری برای اتخاذ تصمیم قانونی به اطلاع دادستان برسانند. در هر حال، ضابطان نمی‌توانند بیش از بیست و چهار ساعت متهم را تحت نظر قرار دهند.

ماده ۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: هرگاه فردی خارج از وقت اداری به علت هریک از عناوین مجرمانه تحت نظر قرار گیرد، باید حداکثر ظرف یک ساعت مراتب به دادستان یا قاضی کشیک اعلام شود. دادستان یا قاضی کشیک نیز مکلف است، موضوع را بررسی نماید و در صورت نیاز با حضور در محل تحت نظر قرار گرفتن متهم اقدام قانونی به عمل آورد.

ماده ۴۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: به محض آنکه متهم تحت نظر قرار گرفت، حداکثر ظرف یک ساعت، مشخصات سجلی، شغل، نشانی و علت تحت نظر قرار گرفتن وی، به هر طریق ممکن، به دادرسی محل اعلام می‌شود...

☑ ۸۲: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ مأموران سازمان‌های مذکور در گزینه‌های ۱ تا ۳ همگی ضابطان خاص قضائی هستند که طبق بند (ب) ماده ۲۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، در محدوده مقرر در قوانین خاص ضابط محسوب می‌شوند.

➤ «سازمان حفاظت اطلاعات سپاه»، بر خلاف «سازمان اطلاعات سپاه»، بخشی از تشکیلات اداری داخلی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است و اساساً مأموریت‌های خارج از سازمان ندارد.

➤ البته باید توجه داشت که مأموران «سازمان حفاظت اطلاعات سپاه»، به جهت آنکه عضو سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هستند، می‌توانند به تبع حکم ماده ۵ اساسنامه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، که سپاه را در مأموریت‌های مذکور در حکم ضابط قضائی دانسته است، مصداق ضابط قضائی باشند.

➤ همچنین از آنجا که مأموران «سازمان حفاظت اطلاعات سپاه»، اساساً عضو نیروهای نظامی هستند، در مواردی که قانون‌گذار از جمله در ماده ۱۴۴ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، به نحو مطلق استفاده از نیروهای نظامی به عنوان ضابط قضائی را تجویز کرده است، می‌توانند مصداق این عنوان باشند.

➤ بنابراین موارد مذکور اگر بخواهیم، این سؤال را خیلی دقیق بررسی کنیم و به آن پاسخ بدهیم، باید بگوییم که در میان گزینه‌ها هیچ کدام صحیح نیستند.

◀ مستندات:

بند (ب) ماده ۲۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲: ضابطان خاص شامل مقامات و مأمورانی که به موجب قوانین خاص

سؤالات حقوق ثبت - شهریور ۱۴۰۲

۱۱۱- شخصی به موجب سند رسمی، اقرار کرده که وجهی را از دیگری دریافت نموده است. اما هم اکنون مدعی است که دلیل اقرار وی تعهد مقرّله به پرداخت وجهی بوده که تاکنون آن را پرداخت نکرده است. آیا ادعای وی قابل رسیدگی است؟

- ۱) بلی، این دعوا در مراجع قضائی قابل رسیدگی است.
- ۲) خیر، چون مأمورین قضائی و اداری حق رسیدگی به انکار مندرجات اسناد رسمی را ندارند.
- ۳) خیر، چون انکار مندرجات سند رسمی راجع به اخذ وجه، مسموع نیست.
- ۴) بلی، این شکایت در هیئت نظارت ثبت استان قابل رسیدگی است.

۱۱۲- مدیر یک شرکت سهامی خاص با مراجعه به دفترخانه‌ای در شیراز، در قبال دریافت مبلغ ده میلیارد ریال تسهیلات بانکی، یک دستگاه آپارتمان مسکونی به پلاک ثبتی ۱۹۲۰ فرعی از ۱۰ اصلی حوزه ثبت تهران را در رهن بانک تسهیلات‌دهنده قرار داده است، اما در زمان سررسید، از بازپرداخت تسهیلات استنکاف نموده و سر دفتر اسناد رسمی شیراز، اقدام به صدور اجرائیه کرده است. مدیر شرکت مدعی است اجرائیه صادره برخلاف مفاد مندرج در سند رهنی است. کدام مرجع، صلاحیت رسیدگی به اعتراض مدیر شرکت را دارد؟

- ۱) رئیس واحد ثبتی شیراز
- ۲) دادگاه عمومی تهران
- ۳) دادگاه عمومی شیراز
- ۴) رئیس واحد ثبتی تهران

۱۱۳- تفکیک اراضی واقع در محدوده شهرها، در صلاحیت کدام مرجع است و بر چه مبنایی انجام می‌شود؟

- ۱) اداره ثبت محل وقوع ملک - طبق نقشه ارائه شده توسط مالک بر اساس طرح جامع
- ۲) شهرداری - طبق طرح جامع تفصیلی
- ۳) دادگاه محل وقوع ملک - طبق نقشه ارائه شده توسط مالک
- ۴) اداره ثبت محل وقوع ملک - طبق نقشه مورد تأیید شهرداری

۱۱۴- قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰، بر کدام یک از موارد زیر حاکم است؟

- ۱) ثبت اراضی و املاک فاقد سابقه ثبتی که انتقال دهنده آن در دسترس نیست.
- ۲) صدور سند مالکیت برای اراضی و املاک دارای سابقه ثبتی که مالک رسمی آن در دسترس نیست.
- ۳) صدور سند مالکیت برای اراضی و املاک فاقد سابقه ثبتی به استناد اسناد عادی.
- ۴) ثبت اراضی و املاک دارای سابقه ثبتی که در تصرف متقاضی ثبت قرار دارد.

۱۱۵- چنانچه ملکی به موجب تصمیم قطعی غیرقابل افراز اعلام شود، کدام یک از موارد زیر انجام می‌شود؟

- ۱) به تقاضای همه شرکاء، دادگاه حکم به فروش آن می‌دهد.
- ۲) به تقاضای همه شرکاء، دادگاه یا رئیس واحد ثبتی دستور فروش آن را صادر می‌کند.

ماده ۲۲ آیین‌نامه نحوه اجرای احکام حدود، سلب حیات، قطع عضو، قصاص نفس و عضو و جرح، دیات، شلاق، تبعید، نفی بلد، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل یا محل‌های معین مصوب ۱۳۹۸: در محکومیت توأمان به مجازات‌های حبس و قصاص نفس یا عضو، تأخیر در اجرای قصاص بنا به جهات قانونی، مانع اجرای مجازات حبس نمی‌شود.

ماده ۱۳۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲: در جرایم موجب حد، تعدد جرم، موجب تعدد مجازات است مگر در مواردی که جرایم ارتكابی و نیز مجازات آنها یکسان باشد.

تبصره ۱- چنانچه مرتکب به اعدام و حبس یا اعدام و تبعید محکوم گردد، تنها اعدام اجراء می‌شود.

تبصره ۲- ...

ماده ۴۲۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲: در مواردی که محکوم به قصاص، در زندان است و صاحب حق قصاص، بدون عذر موجه یا به علت ناتوانی در پرداخت فاضل دیه یا به جهت انتظار برای بلوغ یا افاقه ولی دم یا مجنی‌علیه، مرتکب را در وضعیت نامعین رها نماید، با شکایت محکوم‌علیه از این امر، دادگاه صادرکننده حکم، مدت مناسبی را مشخص و به صاحب حق قصاص اعلام می‌کند تا ظرف مهلت مقرر نسبت به گذشت، مصالحه یا اجرای قصاص اقدام کند. در صورت عدم اقدام او در این مدت، دادگاه می‌تواند پس از تعیین تعزیر بر اساس کتاب پنجم - تعزیرات و گذشتن مدت زمان آن با اخذ وثیقه مناسب و تأیید رئیس حوزه قضائی و رئیس کل دادگستری استان تا تعیین تکلیف از سوی صاحب حق قصاص، مرتکب را آزاد کند.

ماده ۴۴۳ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲: اگر زن حامله، محکوم به قصاص عضو باشد و در اجرای قصاص، بیش یا پس از وضع حمل، بیم تلف یا آسیب بر طفل باشد، قصاص تا زمانی که بیم مذکور بر طرف شود به تأخیر می‌افتد.

پاسخنامه حقوق ثبت - شهریور ۱۴۰۲

✓ ۱۱۱: گزینه ۱ صحیح است

۴ حواشی:

- قانون‌گذار در تبصره ماده ۷۰ قانون ثبت، یک استثناء بر غیر قابل استماع بودن انکار مندرجات سند رسمی که معقولیت آن اثبات نشده باشد را بیان کرده است.
- طبق تبصره ذیل ماده ۷۰ قانون ثبت، اگر کسی که ضمن سند رسمی اقرار کرده باشد که مالی را دریافت کرده یا تعهدی انجام داده است، ولی بعداً ادعا کند که اقرار یا تعهدی که ضمن سند رسمی کرده بوده در مقابل تعهد طرف مقابل بوده که انجام نشده یا در مقابل اسناد تجاری بوده که وجه آن پرداخت نشده است، ادعای او قابل استماع است.
- صلاحیت هیئت نظارت ثبت استثنائی و محدود به حل اختلافات و اشتباهات مربوط به امور ثبت اسناد و املاک است بنابراین گزینه ۴ غلط است.
- از آنجا که دادگستری مرجع عام رسیدگی به دعاوی است، در این مورد هم باید دادگاه عمومی حقوقی حوزه قضائی محل تنظیم سند رسمی را صالح به رسیدگی نسبت به ادعای اقرار کننده ضمن سند رسمی در فرض این سؤال بدانیم.

ماده ۷۰ قانون ثبت اسناد و املاک اصلاحی ۱۳۱۲: سندی که مطابق قوانین به ثبت رسیده رسمی است و تمام محتویات و

امضاهای مندرجه در آن معتبر خواهد بود مگر اینکه مجعولیت آن سند ثابت شود. انکار مندرجات اسناد رسمی راجع به اخذ تمام یا قسمتی از وجه یا مال و یا تعهد به تأدیه وجه یا تسلیم مال مسموع نیست. مأمورین قضائی یا اداری که از راه حقوقی یا جزائی انکار فوق را مورد رسیدگی قرار داده و یا به نحوی از انحاء مندرجات سند رسمی را در خصوص رسید وجه یا مال یا تعهد به تأدیه وجه یا تسلیم مال معتبر ندانند به شش ماه تا یک سال انفصال موقت محکوم خواهند شد. تبصره (الحاقی ۱۳۱۲)- هرگاه کسی که به موجب سند رسمی اقرار به اخذ وجه یا مالی کرده یا تأدیه وجه یا تسلیم مالی را تعهد نموده، مدعی شود که اقرار یا تعهد او در مقابل سند رسمی یا عادی یا حواله یا برات یا چک یا، فته طلبی بوده است که طرف معامله به او داده و آن تعهد انجام نشده و یا حواله یا برات یا چک یا سفته طلب پرداخت نگردیده است این دعوا قابل رسیدگی خواهد بود.

✓ ۱۱۲: گزینه ۳ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱ «قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر رسمی»، ادعای مخالف بودن دستور اجرا با مفاد سند رسمی باید در قالب دعوا طبق آیین دادرسی مدنی مطرح بشود، بنابراین رسیدگی به آن در صلاحیت ذاتی دادگاه عمومی حقوقی است.

➤ طبق ماده ۲ «قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر رسمی»، دادگاهی که در حوزه قضائی محل صدور اجرائیه مستقر است برای رسیدگی به این دعوا صلاحیت محلی دارد.

➤ ماده ۲ «قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر رسمی»، در مقام بیان حکم خاص در مورد صلاحیت محلی مرجع رسیدگی کننده به دعوای شکایت از دستور اجرای اسناد رسمی است و مثلاً اگر سند رسمی راجع به غیرمنقول باشد، نمی توان با استناد به قواعد آیین دادرسی مدنی دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول را صالح به رسیدگی دانست.

◀ مستندات:

ماده ۱ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر رسمی مصوب ۱۳۲۲: هرکس دستور اجرای اسناد رسمی را مخالف با مفاد سند یا مخالف قانون دانسته یا از جهت دیگری شکایت از دستور اجراء سند رسمی داشته باشد می تواند به ترتیب مقرر در آیین دادرستی مدنی اقامه دعوی نماید.

ماده ۲ قانون اصلاح بعضی از مواد قانون ثبت و قانون دفاتر رسمی مصوب ۱۳۲۲: مرجع رسیدگی به دعوای ناشی از دستور اجرای اسناد رسمی دادگاه صلاحیت دار محلی است که در حوزه آن دستور اجرا داده شد.

✓ ۱۱۳: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱ «قانون افراز و فروش املاک مشاع»، افراز املاک مشاعی که جریان ثبتی آن ها خاتمه پیدا کرده در صلاحیت اداره ثبت محل وقوع همان ملک است و از این جهت دعوای افراز ملک در دادگاه قابل استماع نیست و در صورت طرح دادگاه قرار عدم استماع صادر خواهد کرد.

➤ با این حال طبق ماده ۱۵۴ قانون ثبت، هر نوع افراز یا تفکیک املاک حسب مورد توسط دادگاه یا اداره ثبت، باید طبق نقشه تفکیکی مورد تأیید شهرداری محل وقوع ملک انجام بشود، یعنی دادگاه یا اداره ثبت

- (۳) چنانچه یکی از متعاملین تاجر نباشد، اصل بر تجارتي نبودن معامله طرفین است.
(۴) اصل بر تجارتي بودن معامله است.

سؤالات حقوق جزا - اسفند ۱۴۰۲

۶۱- کدام عبارت زیر صحیح است؟

- (۱) شکستن پلمب محلی که به امر مقام صالح پلمب شده جرم مستمر و ساده است.
(۲) پذیرش زندانی بدون اخذ برگ بازداشت توسط مأمور بازداشتگاه جرم آنی و ساده است.
(۳) پولشویی جرم مرکب و آنی است.
(۴) استفاده از سند مجعول جرم مستمر و ساده میباشد.

۶۲- «الف»، آقایان «ب» و «ج» را تحریک به ارتکاب جرم می‌کند. «ب» و «ج» به نحو شرکت مرتکب جرم می‌شوند. «الف»، «ب» و «ج» تحت تعقیب قرار می‌گیرند و محکوم به مجازات می‌شوند اجرای مجازات «ب» شروع می‌شود. اثر این اجرا بر مرور زمان اجرای مجازات «الف» و «ج» به ترتیب چیست؟

- (۱) قاطع مرور زمان نیست - قاطع مرور زمان است.
(۲) قاطع مرور زمان است - قاطع مرور زمان است
(۳) قاطع مرور زمان نیست - قاطع مرور زمان نیست.
(۴) قاطع مرور زمان است. - قاطع مرور زمان نیست.

۶۳- کدام مورد صحیح است؟

- (۱) مدت تعویق صدور حکم به میزان حداقل حبس مقرر در قانون برای آن جرم است.
(۲) قرار تعویق صدور حکم می‌تواند به صورت حضوری یا غیابی صادر شود.
(۳) دادگاه می‌تواند بنا به صلاحدید خود و با توجه به گزارشهای مددکاران اجتماعی برای یک بار مدت قرار تعویق صدور حکم را اضافه با کم نماید.
(۴) پس از لغو قرار تعویق صدور حکم صدور قرار تعلیق اجرای مجازات امکان‌پذیر نیست.

۶۴- خانم «الف» یک روز با همسرش آقای «ب» درباره آزارهایی که ناپدری اش در گذشته بر وی وارد آورده است درد دل می‌کند. پس از حدود یک ماه و در پی درگیری برادر «ب» با ناپدری «الف»، «ب» با خرید چاقو مبادرت به قتل ناپدری همسرش می‌کند. «الف» به چه عنوانی قابل تعقیب کیفری است؟

- (۱) سبب قتل (۲) معاون در قتل (۳) «الف» قابل تعقیب کیفری نیست. (۴) سبب اقوی از مباشر در قتل

۶۵- کدام مورد در خصوص جنون صحیح نیست؟

- (۱) جنون و بیماری‌های دماغی به هر درجه که باشد رافع مسئولیت کیفری است.
(۲) جنون در حین رسیدگی به اتهام مصرف مسکر، باعث توقف رسیدگی تا زمان افاقه می‌شود.
(۳) اگر حالت خطرناک مجنون بنا به نظر متخصص ثابت و آزاد بودن وی مخل نظم و امنیت عمومی باشد. به دستور دادستان تا رفع حالت خطرناک در محل مناسب نگهداری می‌شود.
(۴) هرگاه مرتکب یکی از جرایم موجب حد پس از صدور حکم قطعی دچار جنون شود، حد ساقط نمی‌شود.

پاسخنامه حقوق جزا - اسفند ۱۴۰۲

✓ ۶۱: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➤ در یک تقسیم‌بندی کلی جرایم از حیث زمان وقوع جرم به آنی و مستمر و حیث نحوه ارتکاب، به ساده و مرکب تقسیم می‌شوند.

➤ جرم آنی جرمی است که ارتکاب و نتیجه آن در یک لحظه واقع می‌شود مانند قتل، در مقابل جرم مستمر جرمی است که رفتار مادی مجرمانه در طول زمان ادامه دارد، مانند توقیف غیرقانونی

➤ همچنین جرم ساده جرمی است که با یک رفتار تحقق پیدا می‌کند در مقابل جرم مرکب که تحقق آن منوط به چند رفتار یا عمل متفاوت است.

➤ طبق ماده ۵۷۳ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵ توضیحات مذکور، جرم پذیرش زندانی بدون برگ بازداشت جرم آنی و ساده است، چرا که در همان لحظه پذیرش فرد در بازداشتگاه و تنها با یک رفتار محقق می‌شود. بنابراین گزینه ۲ صحیح است.

➤ گزینه ۱ غلط است، زیرا شکستن پلمب محل مستند به ماده ۵۴۳ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵، به محض شکستن پلمب محقق می‌شود و استمرار ندارد، لذا جرم آنی و ساده است و نه مستمر و ساده.

➤ گزینه ۳ نیز غلط است، چرا که پولشویی به موجب ماده ۲ قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶ (اصلاحی ۱۳۹۷) از اعمالی چون تحصیل، تملک، نگهداری، انتقال و پنهان کردن منشأ مال تشکیل می‌شود، پس جرمی مرکب است اما آنی محسوب نمی‌شود زیرا برخی اجزای آن مانند نگهداری یا استفاده می‌تواند استمرار داشته باشد، بنابراین وصف «مرکب و آنی» برای این صحیح نیست.

➤ در نهایت، از آنجایی که استفاده از سند مجعول طبق ماده ۵۳۶ قانون مذکور در همان لحظه استناد و ارائه سند تحقق می‌یابد، این جرم آنی و ساده است و نه مستمر؛ بنابراین، توصیف آن به «مستمر و ساده» نادرست بوده و گزینه ۴ نیز غلط است.

◀ مستندات:

ماده ۵۳۶ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: هرکس در اسناد یا نوشته‌های غیررسمی جعل یا تزویر کند یا با علم به جعل و تزویر آنها را مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا یک سال یا به ۸۲/۵۰۰/۰۰۰ تا ۳۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

ماده ۵۴۳ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: هرگاه محلی یا چیزی بر حسب امر مقامات صالح رسمی مهر یا پلمپ شده باشد و کسی عالماً و عامداً آن‌ها را بشکند یا محو نماید یا عملی مرتکب شود که در حکم محو یا شکستن پلمب تلقی شود مرتکب به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد. در صورتی که مستحفظ آن مرتکب شده باشد به حبس از یک تا دو سال محکوم می‌شود و اگر ارتکاب به واسطه اهمال مستحفظ واقع گردد مجازات مستحفظ یک تا شش ماه حبس یا حداکثر (۷۴) ضربه شلاق خواهد بود.

ماده ۵۷۳ کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵: اگر مسئولین و مأمورین

بازداشتگاه‌ها و ندامتگاه‌ها بدون اخذ برگ بازداشت صادره از طرف مراجع و مقامات صلاحیت‌دار شخصی را به نام زندانی بپذیرند، به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهند شد.

ماده ۲ قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶ (اصلاحی ۱۳۹۷/۷/۳): پولشویی عبارت است از:

الف- تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از ارتکاب جرائم با علم به منشأ مجرمانه آن.

ب- تبدیل، مبادله یا انتقال عواید به‌منظور پنهان یا کتمان کردن منشأ مجرمانه آن با علم به اینکه به طور مستقیم یا غیرمستقیم از ارتکاب جرم به دست آمده یا کمک به مرتکب جرم منشأ به‌نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نشود.

پ- پنهان یا کتمان کردن منشأ، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه‌جایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

تبصره ۱- ...

✓ ۶۲: گزینه ۲ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق ماده ۱۱۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، قطع مرور زمان مطلق است و نسبت به کلیه شرکا و معاونان اعمال می‌شود، حتی اگر تعقیب یا اجرای حکم فقط درباره یکی از آنان شروع شده باشد.

➤ بنابراین با اجرای مجازات «ب»، مرور زمان اجرای مجازات نسبت به «الف» (معاون جرم) و «ج» (شریک) نیز قطع می‌شود. بنابراین گزینه ۲ صحیح است.

◀ مستندات:

ماده ۱۱۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲: قطع مرور زمان، مطلق است و نسبت به کلیه شرکا و معاونان اعم از آنکه تعقیب شده یا نشده باشند، اعمال می‌شود هر چند تعقیب فقط درباره یکی از آنها شروع شده باشد. همچنین شروع به اجرای حکم در مورد برخی از شرکا یا معاونان جرم قاطع مرور زمان نسبت به دیگر محکومان است.

✓ ۶۳: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق تبصره ماده ۴۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، اگر قرار تعویق صدور حکم لغو و حکم محکومیت صادر شود، دیگر صدور قرار تعلیق اجرای مجازات مجاز نیست. بنابراین گزینه ۴ صحیح است.

➤ گزینه ۱ غلط است، چرا که طبق ماده ۴۰ قانون مذکور، مدت تعویق صدور حکم بسته به نظر دادگاه بین شش‌ماه تا دو سال است. بنابراین مدت تعویق تابع قانون در هر حال بین شش‌ماه تا دو سال است، نه الزام به میزان حداقل حبس مقرر برای آن جرم.

➤ گزینه ۲ نیز به تصریح تبصره ۱ ماده ۴۱ قانون مذکور غلط است. قرار تعویق صدور حکم صرفاً به صورت حضوری قابل صدور است.

➤ همچنین گزینه ۳ نیز غلط است، زیرا طبق ماده ۴۴، در صورت عدم اجرای دستورهای دادگاه، قاضی می‌تواند برای یک بار تا نصف مدت مقرر در قرار مدت تعویق را افزایش دهد یا حکم محکومیت صادر کند اما کاهش مدت تعویق یا تغییر آن بنا به «صلاحدید مطلق دادگاه» پیش‌بینی نشده است.

سؤالات حقوق اساسی - سال ۱۴۰۳

۱۲۶- با توجه به مفاد قانون اساسی، در رابطه با سؤال نمایندگان مجلس شورای اسلامی از هر یک از وزیران، کدام مورد صحیح است؟

(۱) سؤال از وزیر وقتی قابل طرح در مجلس شورای اسلامی است که با امضای حداقل پانزده نفر از نمایندگان تقدیم شده باشد.

(۲) سؤال از وزیر وقتی قابل طرح در مجلس شورای اسلامی است که با امضای حداقل ده نفر از نمایندگان تقدیم شده باشد.

(۳) هر یک از نمایندگان می‌توانند از وزیر مسئول درباره وظایف وی سؤال کنند.

(۴) هر یک از نمایندگان می‌توانند در هر دوره فقط برای یک بار از وزیر مسئول درباره وظایف وی سؤال نمایند.

۱۲۷- اعمال کدام یک از صلاحیت‌های شورای نگهبان به موجب قانون اساسی تابع مهلت مشخص شده است؟

(۱) اعلام نظر در خصوص انطباق مصوبات مجلس شورای اسلامی با قانون اساسی

(۲) اعلام نظر در خصوص عدم مغایرت مقررات با شرع نیرو طرح شکایت در دیوان عدالت اداری

(۳) ارائه تفسیر از قانون اساسی

(۴) تأیید انتخابات مجلس شورای اسلامی و ریاست جمهوری

۱۲۸- آزادی مطبوعات در قانون اساسی منوط به رعایت کدام شرط زیر، پذیرفته شده است؟

(۱) وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی جامعه نباشد.

(۲) مخالف موازین اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نباشد.

(۳) مخل به مبانی اسلام و حقوق دیگران نباشد.

(۴) مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی نباشد.

۱۲۹- بر اساس نظریه تفسیری شورای نگهبان عضویت کارمندان دولت در هیئت امنای دانشگاه‌ها و مدارس غیر انتفاعی چه حکمی دارد؟

(۱) صرفاً عضویت در هیئت امنای دانشگاه‌های دولتی، منع قانونی ندارد

(۲) صرفاً عضویت در هیئت امنای مدارس غیر انتفاعی، منع قانونی ندارد.

(۳) شغل سازمانی تلقی می‌شود و ممنوع است.

(۴) مغایرتی با اصل ممنوعیت جمع مشاغل ندارد.

۱۳۰- به موجب نظریه تفسیری شورای نگهبان، تشکیلات مربوط به وظایف وزارتی وزیر دادگستری تابع کدام حکم زیر است؟

(۱) باید در هر حال به تصویب رئیس قوه قضائیه برسد.

خارج است، ولی موارد مربوط به اعیانی‌ها در اراضی کشاورزی یا موقوفه (بند ب) امکان بررسی در هیئت را دارد و گزینه ۱ صحیح است.

❖ مستندات:

ماده ۱ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰: به‌منظور صدور اسناد مالکیت ساختمان‌های احداث شده بر روی اراضی با سابقه ثبتی که منشا تصرفات متصرفان، نیز قانونی است و همچنین صدور اسناد مالکیت برای اراضی کشاورزی و نسق‌های زراعی و باغاتی که شرایط فوق را دارند لکن به‌علت وجود حداقل یکی از موارد زیر، صدور سند مالکیت مفروزی از طریق قوانین جاری برای آنها میسر نمی‌باشد، در هر حوزه ثبتی هیئت یا هیئت‌های حل اختلاف که در این قانون هیئت نامیده می‌شود با حضور یک قاضی به انتخاب رئیس قوه قضائیه، رئیس اداره ثبت یا قائم‌مقام وی، و حسب مورد رئیس اداره راه و شهرسازی یا رئیس اداره جهاد کشاورزی یا قائم‌مقام آنان تشکیل می‌گردد. هیئت مذکور با بررسی مدارک و دلایل ارائه شده و در صورت لزوم انجام تحقیقات لازم و جلب نظر کارشناس مبادرت به صدور رأی می‌کند. ...

ماده ۲ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰: اراضی دولتی، عمومی، ملی، منابع طبیعی و موات از شمول این قانون مستثنی می‌باشند.

تبصره-۱: دبیر هیئت مکلف است قبل از رسیدگی هیئت، جریان ثبتی ملک را از اداره ثبت استعلام نماید و در صورتی که ملک جزء اراضی موضوع این ماده باشد مراتب را به‌طور کتبی به هیئت گزارش کند تا هیئت تصمیم مقتضی را اتخاذ نماید.

پاسخنامه حقوق اساسی - سال ۱۴۰۳

❑ ۱۲۶: گزینه ۳ صحیح است

❖ حواشی:

❖ قانون اساسی برای سؤال از وزیر، حد نصاب خاصی تعیین نکرده است.

❖ اما با توجه به اصل ۷۶ و عمومیت اصل ۸۸ قانون اساسی به این‌که هر یک از نمایندگان می‌توانند از وزیر مسئول درباره وظایف آنان سؤال کنند، به‌نظر می‌رسد هر نماینده به‌صورت مستقل امکان طرح سؤال از وزیر مربوطه را دارد.

❖ اما طبق اصل ۸۸، در مورد سؤال از رئیس‌جمهور، نصاب «حداقل یک‌چهارم نمایندگان» لازم است.

❖ این تفکیک، نشان‌دهنده سطح متفاوت پاسخ‌گویی وزرا و رئیس‌جمهور در برابر مجلس است.

❖ مستندات:

اصل ۷۶ قانون اساسی: مجلس شورای اسلامی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد.

اصل ۸۸ قانون اساسی: در هر مورد که حداقل یک‌چهارم کل نمایندگان مجلس شورای اسلامی از رئیس‌جمهور یا هر یک از نمایندگان از وزیر مسئول، درباره یکی از وظایف آنان سؤال کنند، رئیس‌جمهور یا وزیر موظف است در مجلس حاضر شود و به سؤال جواب دهد و این جواب نباید در مورد رئیس‌جمهور بیش از یک ماه و در مورد وزیر بیش از ده روز به تأخیر افتد مگر با عذر موجه به تشخیص مجلس شورای اسلامی.

✓ ۱۲۷: گزینه ۱ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق اصل ۹۴ قانون اساسی، تنها در زمینه بررسی مصوبات مجلس، شورای نگهبان موظف است ظرف ده روز نظر خود را اعلام کند و در صورت نیاز می‌تواند حداکثر ده روز دیگر مهلت بگیرد.

➤ اما در مورد سایر وظایف شورا، مثل تفسیر قانون اساسی یا نظارت بر انتخابات، محدودیت زمانی در قانون اساسی پیش‌بینی نشده است.

◀ مستندات:

اصل ۷۲ قانون اساسی: مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند قوانینی وضع کند که با اصول و احکام مذهب رسمی کشور یا قانون اساسی مغایرت داشته باشد. تشخیص این امر به ترتیبی که در اصل نود و ششم آمده بر عهده شورای نگهبان است.

اصل ۹۴ قانون اساسی: کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی باید به شورای نگهبان فرستاده شود. شورای نگهبان موظف است آن را حداکثر ظرف ده روز از تاریخ وصول از نظر انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار دهد و چنانچه آن را مغایر ببیند برای تجدیدنظر به مجلس بازگرداند. در غیر این صورت مصوبه قابل اجرا است.

اصل ۹۵ قانون اساسی: در مواردی که شورای نگهبان مدت ده روز را برای رسیدگی و اظهارنظر نهایی کافی نداند، می‌تواند از مجلس شورای اسلامی حداکثر برای ده روز دیگر با ذکر دلیل خواستار تمدید وقت شود

✓ ۱۲۸: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ در اصل ۲۴ قانون اساسی، آزادی مطبوعات به رسمیت شناخته شده اما به دو قید محدود شده است:

۱- عدم اخلاص به مبانی اسلام، ۲- عدم تجاوز به حقوق عمومی.

➤ بنابراین اصل بر آزادی است، اما این دو شرط می‌توانند باعث ایجاد محدودیت در بیان مطالب شوند.

◀ مستندات:

اصل ۲۴ قانون اساسی: نشریات و مطبوعات در بیان مطالب آزادند مگر آنکه مخل به مبانی اسلام یا حقوق عمومی باشد. تفصیل آن را قانون معین می‌کند.

✓ ۱۲۹: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

➤ طبق نظریه تفسیری شورای نگهبان، عضویت کارمندان دولت در هیئت امنای دانشگاه‌ها یا مدارس غیرانتفاعی شغل سازمانی محسوب نمی‌شود و در نتیجه با اصل ۱۴۱ قانون اساسی تعارض ندارد.

➤ ملاک ممنوعیت، داشتن شغل دوم با وصف «سازمانی یا اجرایی» است، نه سمت‌های افتخاری یا آموزشی.

◀ مستندات:

اصل ۱۴۱ قانون اساسی: رئیس‌جمهور، معاونان رئیس‌جمهور، وزیران و کارمندان دولت نمی‌توانند بیش از یک شغل دولتی داشته

- (۱) صرفاً یک نوع از مجازات‌های تعزیری درجه هفت یا هشت (۲) مجازاتی در قانون پیش‌بینی نشده است.
 (۳) دو نوع از مجازات‌های تعزیری درجه هفت یا هشت (۴) یک یا دو نوع از مجازات‌های تعزیری درجه هفت یا هشت

۹۵- بر اساس مقررات قانون و آرای وحدت رویه هیئت عمومی دیوان عالی کشور کدام مورد صحیح نیست؟

- (۱) مرجع رسیدگی به اعتراض نسبت به قرار منع تعقیب الصداری از دادگاه کیفری یک، دیوان عالی کشور است.
 (۲) در مورد محکومیت‌های تعزیری قابل فرجام، امکان اعمال ماده ۴۴۲ قانون آیین دادرسی کیفری (تقاضای تخفیف مجازات به جهت اسقاط حق فرجام خواهی با استرداد درخواست فرجام از جانب محکوم‌علیه) وجود دارد.
 (۳) قرار منع تعقیب الصداری دادسرا در مورد جرایم واقع در صلاحیت دادگاه کیفری یک که مورد اعتراض واقع شده و در دادگاه کیفری یک تأیید شده است، در دیوان عالی کشور قابل فرجام خواهی نیست.
 (۴) آرای صادر شده در مورد صدمات متعدد عمدی وارد شده از سوی یک شخص نسبت به دیگری که جمع دیات متعلقه، نصف دیه کامل یا بیش از آن است، قابل فرجام در دیوان عالی کشور است.

سؤالات متون فقه (شرح لمعه) - سال ۱۴۰۴

۹۶- در عبارت زیر مقصود از «ضمان» کدام مورد است؟

«بالقبض ینتقل الضمان الی المشتري اذا لم یکن خیار»

- (۱) ضمان ید (۲) ضمان معاوضی (۳) ضمان درک (۴) ضمان عهده

۹۷- ترجمه عبارت زیر کدام است؟

«لو اختلفا فی شرط رهن او ضمین عن البایع یحلف البایع»

- (۱) اگر مشتری مدعی شود که شرط شده بایع برای درک مبیع وثیقه یا ضامن معرفی کند قول بایع با قسم پذیرفته می‌شود.
 (۲) به مجرد عقد بیع بایع ضامن درک مبیع است و مشتری ضامن درک ثمن مگر آنکه بایع قسم بخورد.
 (۳) چنانچه در ضمن عقد رهن رهن به مرتهن وکالت در فروش داده باشد لیکن منکر شود بایع قسم می‌خورد.
 (۴) اگر بایع مدعی است که شرط شده مشتری برای درک ثمن وثیقه یا ضامن معرفی کند قول بایع با قسم پذیرفته می‌شود.

۹۸- عبارت زیر، مجرای کدام یک از خیارات است؟

«لو اشتری سلعتین فتستحق احدهما»

- (۱) خیار رؤیت (۲) خیار تخلف وصف (۳) خیار تعذر تسلیم (۴) خیار تبعض صفقه

۹۹- مراد از «غريم مفلس» در عبارت زیر کدام است؟

«اذا وجد غريم المفلس متاعه یتخیر بین اخذه و الضرب بالثمن»

- (۱) بستانکار از بدهکار ورشکسته (۲) بستانکاری که ورشکسته باشد
 (۳) بدهکار ورشکسته از بستانکار (۴) بدهکاری که ورشکسته باشد

۱۰۰- در عبارت زیر مراد از «اصل» کدام است؟

رأی وحدت رویه شماره ۷۵۶ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ هیئت عمومی دیوان عالی کشور: با توجه به تاکید مقنن بر تمام محکومیت‌های تعزیری در صدر ماده ۴۴۲ قانون آیین دادرسی کیفری از یک سو، و ارفاقی بودن این ماده و اینکه در صورت تردید در شمول حکم، طبق اصل تفسیر قانون به نفع محکوم‌علیه شمول حکم ماده ۴۴۲ قانون مذکور نسبت به محکومیت‌های تعزیری قابل فرجام، یا موازین قانونی و اصول کلی دادرسی سازگارتر است؛ علی‌هذا به نظر اکثریت اعضای هیئت عمومی دیوان عالی کشور، رأی شعبه اول دادگاه انقلاب اسلامی اصفهان، در حدی که با این نظر مطابقت دارد، صحیح تشخیص داده می‌شود. این رأی طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه‌ها و سایر مراجع اعم از قضایی و غیر آن، لازم‌الاتباع است.

رأی وحدت رویه شماره ۸۰۸ - ۱۳۹۹/۱۲/۰۵ هیئت عمومی دیوان عالی کشور: مطابق ماده ۴۲۸ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی، آرای صادر شده درباره جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی که میزان دیه آنها نصف دیه کامل یا بیش از آن است، قابل فرجام‌خواهی در دیوان عالی کشور است. اطلاق این ماده شامل آرای صادر شده درباره صدمات متعدد عمدی وارده از سوی یک شخص نسبت به دیگری که جمع دیات متعلقه به میزان مذکور باشد، نیز می‌شود. بنا به مراتب، رای شعبه نهم دیوان عالی کشور که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص داده می‌شود. این رای طبق ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی، در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور، دادگاه‌ها و سایر مراجع، اعم از قضایی و غیر آن لازم‌الاتباع است.

پاسخنامه متون فقه (شرح لمعه) - سال ۱۴۰۴

۹۶: گزینه ۲ صحیح است

۴ حواشی:

این عبارت ذیل بحث احکام قبض در لمعه آمده است و انتقال ضمان را از آثار عمل حقوقی قبض یا همان به تصرف مشتری دادن مبیع دانسته است.

«ضمان معاوضی»، ضمان و مسئولیت ناشی از تعهد هر یک از طرفین یک عقد معاوضی (مثل بیع) به تسلیم و به قبض دادن عوض (مثلا مبیع یا ثمن) به طرف مقابل است.

یکی از شناخته شده ترین مصادیق ضمان معاوضی، ضمان ناشی از تلف مبیع پیش از قبض مشتری است که در این صورت، هرچند مشتری از زمان بیع مالک مبیع شده است ولی تلف مبیع از مال بایع خواهد بود.

ماده ۴۵۳ قانون مدنی مفهوم همین عبارت از لمعه دمشقیه را بیان می‌کند: «در خیار مجلس و حیوان و شرط اگر مبیع بعد از تسلیم و در زمان خیار بایع یا متعاملین، تلف یا ناقص شود بر عهده مشتری است و اگر خیار، مختص مشتری باشد تلف یا نقص به عهده بایع است.»

۴ ترجمه:

با قبض [مبیع توسط مشتری] ضمان از بایع به مشتری منتقل می‌شود به شرطی که خیار [مختص مشتری] وجود نداشته باشد.

✓ ۹۷: گزینه ۱ صحیح است

◀ حواشی:

این عبارت ذیل بحث اختلاف بایع و مشتری در لمعه دمشقیه آمده است و به تقسیم بار اثبات ادعا در فرض بروز اختلاف میان آن دو در موضوعات مختلف مربوط به معامله می‌پردازد.

مفهوم عبارت این است که اصل بر عدم وجود شرط دادن رهن یا معرفی ضامن از سوی بایع در معامله (مثلاً بابت ضمان درک مبیع) است، و اگر مشتری ادعایی خلاف آن داشته باشد باید برایش دلیل ارائه کند، و الا با سوگند خوردن بایع، ادعای مشتری رد می‌شود.

◀ ترجمه:

اگر [بایع و مشتری] اختلاف داشته باشند در [وجود] شرط دادن رهن یا معرفی ضامن از طرف بایع، [بایع] سوگند می‌خورد [و با سوگند بایع ادعای مشتری مبنی بر وجود شرط رد می‌شود]

✓ ۹۸: گزینه ۴ صحیح است

◀ حواشی:

این عبارت ذیل بحث خيار تبعض صفقه در لمعه دمشقیه آمده است.

«سلعة» به معنی متاع و کالا در تجارت است، و شهید اول در این عبارت با بیان مثال از مستحق للغير درآمدن یکی از دو کالایی که موضوع یک معامله بوده‌اند، مفهوم خيار تبعض صفقه را بیان می‌کند.

◀ ترجمه:

[خيار تبعض صفقه] مانند این که دو کالا را در یک معامله خریده باشد، ولی نسبت به یکی از آنها حقی پیدا نکند.

✓ ۹۹: گزینه ۱ صحیح است

◀ حواشی:

شکل کامل این عبارت که ذیل بحث خيار تغلیس در شرح لمعه آمده به این صورت است: «إذا وجد غريم المفلس متاعه فإنه يتخير بين أخذه مقدما على الغرماء و بين الضرب بالثمن معهم»

«غريم مفلس» در این عبارت، فرد بستانکار از مفلس است، مفهوم «مفلس» در فقه، شبیه «ورشکسته» در نظام حقوقی کنونی است، بنابراین با تسامح می‌توان گزینه یک را پاسخ صحیح دانست.

◀ ترجمه:

اگر طلبکار از مفلس عین مالش را نزد او بیابد، میان پس گرفتن آن [مقدم بر غرما] و قرار گرفتن میان غرما برای دریافت ثمن اختیار دارد.